Permanent Mission of Afghanistan to the United Nations

بیانیه محترم نصیراحمد فائق

کاردار نمایندگی دایمی افغانستان نزد ملل متحد

کمیتهٔ سوم، هشتاد و یکمین نشست مجمع عمومی | ماده ۷۰ (الف–د) اجندا

ارایه گزارش وضعیت حقوق بشر در أفغانستان و گفتگو با آقای ریچارد بنت، گزارشگر ویژهٔ وضعیت حقوق بشر در أفغانستان

۲۸ اکتوبر ۲۰۲۶ - نیویارک

جناب رئیس،

از گزارشگر ویژه، آقای ریچارد بنت، به‌خاطر گزارش او و تعهد پیوسته‌اش به مردم افغانستان سپاسگزارم. ما از تمدید اخیر مأموریت گزارشگر ویژه از سوی شورای حقوق بشر استقبال می‌کنیم و حمایت کامل خود را از نظارت و گزارش‌دهی مستقل او دوباره تأیید می‌نماییم. امیدواریم که برای او دسترسی مصون و بدون مانع به افغانستان فراهم شود.

جناب رئیس،

خواندن این گزارش دردناک است. برای افغان‌ها، دیدن تجربه‌های روزمرهٔ خانواده‌ها، همسایه‌ها و کودکان خود در یافته‌های آن، دردناکتر است. پنج سال پس از بازگشت نظامی طالبان به قدرت، افغانستان با بحران‌های درهم‌تنیدهٔ سیاسی، حقوق بشری، بشردوستانه، اقتصادی و امنیتی روبرو است. مردم افغانستان همچنان رنج می‌برند، در حالی که طالبان کنترل خود را از طریق قوانین تبعیض‌آمیز، سرکوب و حذف تحکیم می‌بخشند. این بحران‌ها از هم جدا نیستند. آنها پیامد نظامی از حکومتداری اند که حقوق بنیادین را نفی می‌کند، زنان و دختران را از زندگی عامه بیرون می‌راند و به گونهٔ فزاینده از ترس و اجبار برای خاموش ساختن مخالفان کار می‌گیرد.

جناب رئیس،

گزارش به درستی کودکان و جوانان را در مرکز توجه ما قرار می‌دهد. آنچه در افغانستان می گذرد تنها نفی حقوق در امروز نیست؛ نابودی فرصت‌ها برای یک نسل کامل است. براساس برآوردها، در سال ۲۰۲۴ حدود ۳٫۸ میلیون دختر بین سنین ۷ تا ۱۸ سال بیرون از مکتب بودند. دختران همچنان از تحصیل متوسطه و زنان از دانشگاه‌ها محروم اند. هر سالی که می گذرد، پیامدهای این محرومیت را نه تنها برای خود دختران، بلکه برای آیندهٔ افغانستان عمیق‌تر می‌سازد. ما شهامت دختران افغان را که از طریق ابتکارهای اجتماعی و آموزش آنلاین به یادگیری ادامه می‌دهند، می‌ستاییم. این تلاش‌ها شایسته حمایت بیشتر جامعهٔ جهانی اند، اما نمی‌توانند جایگزین بازگرداندن بدون قید و شرط حق آنان به آموزش شوند.

پسران و جوانان نیز با فرصت‌های فزاینده‌تر محدود روبرو اند. افت کیفیت آموزش عمومی، گسترش مدارس دینی ایدئولوژیک و جهادی، کار کودکان و جذب آنان در نیروهای مسلح، نگران‌کننده است. گزارش جذب ۲۰۴ پسر توسط نیروهای طالبان را در سال ۲۰۲۵ ثبت کرده است. آموزش باید جوانان را به دانش، تفکر انتقادی و فرصت‌ها مجهز سازد، نه این که آنان را در معرض تلقین ایدئولوژیک قرار دهد.

برچیده شدن نهادهای عدلی و حمایت از کودک و جوانان نیز به همان اندازه هشداردهنده است. گزارش مجازات بدنی، ازدواج کودکان و ازدواج اجباری، بهره‌کشی و توقیف کودکان همراه با بزرگسالان را مستند می‌سازد. فرمان‌های اخیر طالبان حمایت از زنان و دختران را بیشتر تضعیف کرده است، به گونه‌ای که رهایی از ازدواج‌های آزارنده را بسیار دشوار ساخته و تضمین‌ها در برابر ازدواج کودکان و

خشونت خانوادگی را ضعیف نموده است. این سیاست‌ها با آموزه‌های اسلامی، سنت‌های مردم افغانستان و تعهدات بین‌المللی حقوق بشری افغانستان در تضاد اند و باید متوقف شوند.

جناب رئیس،

ما همچنان از ادامهٔ نقض حقوق بشر نیروهای امنیتی پیشین، با وجود اطمینان‌های مکرر طالبان در مورد عفو عمومی، عمیقاً نگران هستیم. براساس گزارش یوناما، دست کم ۲۷ تن از پرسنل پیشین امنیتی میان اکتوبر ۲۰۲۵ و جون ۲۰۲۶ کشته شده اند. سایر نیروها نیز بنابر گزارش‌ها با بازداشت خودسرانه، شکنجه و رفتار نادرست روبرو شده‌اند. ما خواستار پایان فوری این تخطی ها، تحقیقات مستقل و پاسخگو ساختن عاملان آن هستیم.

همچنین از گزارش‌هایی دربارهٔ بازداشت‌های خودسرانه، شکنجه و آزار جنسی فعالان زن و کارکنان رسانه‌ها، و نیز ناپدیدسازی اجباری و قتل‌های خودسرانهٔ افراد ملکی متهم به ارتباط با گروه‌های مسلح مخالف، به همان اندازه نگران هستیم.

وضعیت اقلیت‌های قومی و دینی نیز توجه فوری را می طلبد. کشته شدن ۱۳ مسلمان شیعه در نزدیکی یک زیارتگاه در هرات، محدودیت‌ها بر باورها و رسم‌های دینی و خانوادگی شیعیان، غصب زمین و ملکیت و کوچ اجباری جوامع هزاره و شیعه عمیقاً نگران‌کننده است. هیچ افغان نباید به دلیل قومیت، دین یا باورهای خود مورد آزار و پیگرد، تبعیض یا بی‌جاشدن اجباری قرار گیرد.

جناب رئیس،

بازگشت گسترده مهاجران، فقر و دشواری‌های بشردوستانه، رنج مردم افغانستان را تشدید کرده است. از اکتوبر ۲۰۲۳ به این سو، بیش از پنج میلیون افغان از کشورهای همسایه برگشته اند، که بسیاری زیر فشار و بدون حمایت کافی بوده اند. ما از میزبانی دیرینهٔ کشورهای میزبان قدردانی می‌کنیم، اما بار دیگر خواستار رعایت کامل اصل عدم بازگرداندن اجباری هستیم.

نزدیک به ۹ میلیون کودک افغان با گرسنگی شدید مواجه اند و ۳٫۷ میلیون کودک زیر پنج سال از سوءتغذیهٔ حاد رنج می‌برند. محدودیت‌ها بر آموزش و کار زنان، خدمات اساسی، به ویژه صحت عامه، را بیشتر تضعیف می‌کند.

جان غیرنظامیان نیز باید در همه شرایط محافظت شود. ما از درخواست‌ها برای انجام تحقیقات مستقل درباره گزارش‌های تلفات غیرنظامیان، از جمله حمله بر مرکز تداوی معتادان امید در کابل که جان ۲۶۹ تن را گرفت، حمایت می‌کنیم. ما هدف قراردادن غیرنظامیان و نقض تمامیت ارضی افغانستان را محکوم می‌کنیم. حقوق بین‌المللی بشردوستانه باید از سوی تمامی طرف‌ها، بدون استثنا، رعایت شود.

جناب رئیس،

واکنش بین‌المللی باید از ابراز نگرانی فراتر رفته و به اقدامات پیگیر، هماهنگ و قابل سنجش تبدیل شود.

نخست، احیای حقوق زنان و دختران باید همچنان یک اولویت غیرقابل مذاکره باقی بماند. تعامل با طالبان نباید به مسیری برای عادی‌سازی سیاست‌های تبعیض‌آمیز تبدیل شود. این تعامل باید براساس معیارهای روشن و بهبود وضعیت حقوق بشر که به گونه مستقل راستی‌آزمایی شده باشد، هدایت شود.

دوم، کمک‌های بشردوستانه، بویژه در عرصه‌های آموزش، صحت، حمایت از کودکان و معیشت، باید ادامه یابد. ابتکارات تحت رهبری افغان‌ها، بویژه سازمان‌های تحت رهبری زنان که فرصت‌های آموزشی مصون و بدیل فراهم می‌کنند، به حمایت بیشتر نیاز دارند.

سوم، روند تأمین پاسخگویی باید پیشرفت کند. ما از ایجاد سازوکار مستقل تحقیقاتی برای افغانستان استقبال می‌کنیم و خواستار آغاز به موقع فعالیت آن و تأمین منابع کافی هستیم. ما از رویکرد استفاده از «تمامی ابزارهای موجود» و تلاش‌های مکمل برای تأمین پاسخگویی، از جمله از طریق محکمه بین‌المللی جزایی، سازوکارهای کنوانسیون رفع همه اشکال تبعیض علیه زنان «سیداو» و دیگر سازوکارهای مرتبط بین‌المللی حمایت می‌کنیم. معافیت از مجازات نباید به ویژگی دایمی دیگری از بحران افغانستان تبدیل شود.

چهارم، افغان‌ها باید در شکل‌دهی آینده کشورشان نقش معنادار داشته باشند. زنان، جوانان، اقلیت‌ها، اشخاص دارای معلولیت و جامعه مدنی باید در تصمیم‌هایی که مستقیماً بر زندگی آنان اثر می‌گذارد، شامل باشند.

در نهایت، این چالش‌ها بدون رسیدگی به بحران سیاسی بنیادین افغانستان حل نخواهند شد. ما بار دیگر خواستار رویکرد منسجم بین‌المللی در حمایت از **یک روند سیاسی به رهبری افغان‌ها و با تسهیل سازمان ملل متحد، برای دستیابی به حکومت‌داری فراگیر، نماینده و پاسخگو، مبتنی بر اراده و حقوق مردم افغانستان** هستیم.

کنترول سرزمین، مشروعیت ایجاد نمی‌کند. مشروعیت از یک قرارداد اجتماعی مبتنی بر اراده مردم، احترام به حقوق آنان و حکومت‌داری پاسخگو سرچشمه می‌گیرد. تعامل بین‌المللی باید در خدمت حقوق و آرمان‌های مردم افغانستان باشد و هرگز نباید سرکوب یا حذف را عادی‌سازی کند.

آقای رئیس،

با وجود دشواری‌هایی که در این گزارش مستند شده‌اند، دختران افغان همچنان می‌آموزند، آموزگاران همچنان آموزش می‌دهند و جوانان همچنان در جست‌وجوی آینده‌ای بهترند.

اراده استوار آنان شایسته چیزی فراتر از تحسین ماست؛ این اراده، اقدام معنادار و پایدار بین‌المللی را می‌طلبد.

آینده افغانستان نباید بدون مردم آن تعیین شود یا بر بنیاد انکار حقوق اساسی آنان بنا گردد.

از شما سپاسگزارم، آقای رئیس.

آقای گزارشگر ویژه،

مایلم دیدگاه شما را درباره دو پرسش بدانم:

نخست، سازمان ملل متحد و کشورهای عضو چه اقدامات عملی می‌توانند برای گسترش آموزش مصون و باکیفیت برای دختران و پسران افغان انجام دهند و همزمان مشارکت معنادار جوانان را در تصمیم‌های مؤثر بر آینده‌شان تضمین کنند؟

دوم، کشورهای عضو چگونه می‌توانند مستندسازی و حفظ شواهد مربوط به قتل‌های هدفمند، ناپدیدسازی‌های اجباری و موارد نقض حقوق اقلیت‌ها را تقویت کنند تا پاسخ‌گویی مؤثر تضمین شود؟

سپاسگزارم.